

Afgestudeerd

Naam: Joy Zwart
 Studie: MSc. Applied Cognitive Psychology, Utrecht University
 Project: De invloed van appen met de telefoon in een houder op rijgedrag en ongevalsrisico.
 SWOV wetenschappelijk onderzoek verkeersveiligheid
 Mail: joy.zwart@gmail.com
 Huidig werk: Zorgdomein

Introductie

Afleiding tijdens het rijden is een probleem dat veel ongelukken veroorzaakt, telefoongebruik heeft hier een groot aandeel in. In de Nederlandse wet staat dat de bestuurder van een auto geen telefoon in de hand mag houden. Een telefoon mag wel bediend worden door een bestuurder wanneer deze in een houder aan het dashboard bevestigd is; dit noemen we handsfree telefoongebruik (ook als de telefoon met de hand bediend wordt). Dit suggereert dat handsfree telefoongebruik minder gevaarlijk zou zijn dan handheld telefoongebruik tijdens het rijden.

Het is bekend dat handheld appen tijdens het rijden, ten opzichte van rijden zonder secundaire taak uit te voeren, het ongevalsrisico vergroot met een factor 3,47. Ook is bekend hoe handheld appen het rijgedrag beïnvloedt. Over het risico van handsfree appen is weinig bekend. In dit onderzoek is de invloed van handsfree appen op rijgedrag onderzocht om het rijgedrag tijdens handheld en handsfree appen met elkaar te kunnen vergelijken en inzichten te verkrijgen in het risico dat handsfree appen veroorzaakt.

Methode

In een rijsimulator reden 27 proefpersonen (41% man, leeftijd 24-59, $M=42,4$) drie keer dezelfde rit over een snelweg. In verschillende volgordes reden ze de rit een keer zonder telefoon, een keer met de telefoon in de hand en een keer met de telefoon in een houder. Tijdens de ritten met een telefoon ontvingen de proefpersonen berichten waar ze direct op dienden te antwoorden.

Om veilig te rijden is het belangrijk dat de bestuurder controle heeft over de auto en zich bewust is van de verkeerssituatie om de auto heen. Tijdens de ritten werd naast variatie in snelheid en mate van slingeren (maten voor controle over de auto) ook kijkrichting gemeten. Kijkrichting werd gemeten met een head-mounted eye tracker.

Resultaten

De resultaten laten zien dat wanneer mensen appten tijdens het rijden de snelheid lager en minder consistent was en er meer geslingerd en minder vaak in de spiegels gekeken werd, in vergelijking met wanneer er geen telefoon aanwezig was. Al deze verschillen waren significant ($\alpha=.05$). Of de telefoon zich in de hand of in de houder bevond maakte bij deze variabelen geen significant verschil. Mensen keken vaker en in totaal langer naar de telefoon wanneer de tele-

Afbeelding 1a. De handheld-conditie.

Afbeelding 1b. De handsfree-conditie.

foon in de houder zat in vergelijking met wanneer deze in de hand gehouden werd. Ook deze verschillen waren significant. De lengte van individuele blikken en het aantal lange blikken op de telefoon (>2 seconden) verschilden niet significant in de twee condities met telefoon.

Conclusie

De controle over de auto en het actief kijken naar de verkeerssituatie worden in vergelijkbare maten beïnvloedt door handsfree en handheld appen. Tijdens handsfree appen kijken mensen zelfs vaker en daarmee in totaal langer van de weg af. Gebaseerd op deze resultaten is er dus geen reden om aan te nemen dat handsfree appen veiliger is dan handheld appen tijdens het rijden.

Persoonlijke impressie

Dit onderzoek wijst uit dat handsfree appen tijdens het rijden minstens even gevaarlijk is als handheld appen. Daarmee is de huidige wet omtrent telefoongebruik achter het stuur vanuit verkeersveiligheidsperspectief ongewenst en geeft het een verkeerd signaal af. Er dient een oplossing gezocht te worden die praktisch uitvoerbaar is en recht doet aan verkeersveiligheidsoverwegingen. Een eventuele verandering in de wetgeving omtrent telefoongebruik achter het stuur is een complex proces waar veel factoren een rol bij spelen, daar kan op dit moment dan ook geen uitspraak over worden gedaan. Een combinatie van onderzoek, onderwijs, wetgeving en ontwikkeling van technologie zullen samen moeten zorgen voor minder ongevallen.